

บันทึกการสำรวจวาฬในบริเวณอ่าวไทยตอนบน

16 พ.ค.2556

ผู้บันทึก "ชาญกิจ"

9:00น. เรือแล่นออกจากท่าเรือบ้านพี่จำรูญ

บันทึกไว้ว่าฟ้าใส, เมฆบางๆ ที่ขอบฟ้า, ร้อนแดดจัดแต่ก็มีลมพัดเอื่อยๆ น้ำในอ่าวก่อนออกแนวโป๊ะหนึ่ง แต่ในทะเลมีขยะเยอะมาก สืบเนื่องจากเมื่อสองวันก่อนพี่จำรูญมีแขกออกไปดูวาฬด้วยกันติดกันทั้งสองวัน ซึ่งแกก็พาไปเห็นทั้งสองวันจำนวน 5-6 ตัว บริเวณแถวแท่นน้ำมัน ก็เลยเป็นสาเหตุเดียวเลยที่วันนี้การสำรวจเราก็มุ่งไปทางแท่นน้ำมันบางแก้วเลยทันที.

10:30น. เสียงเรือเปลี่ยนจังหวะ มองไปที่พี่จำรูญ เห็นรอยยิ้มเป็นแบบนี้ทุกที. แม้ว่าผมก็พยายามมองออกไปเหมือนกัน..แต่ยังไม่ได้เห็นอะไรเลย แต่เมื่อได้รู้สึกถึงจังหวะเรือที่เปลี่ยนไปแบบนี้ หันไปมองเห็นรอยยิ้มพร้อมใบหน้าของพี่เขาที่ยิ้มแบบมีความสุข พร้อมพยักหน้า และใช้รอยยิ้มพร้อมการขยับศีรษะมาข้างหน้าหัวเรือถือเป็นสัญญาณลักษณะที่ว่าเจอแล้วที่หัวเรือนั่นไง.

และก็แปลกแทบทุกครั้งก็เห็นไปทางหัวเรือแทบทุกครั้ง แต่น้อยครั้งมากที่พวกเราจะเป็นคนเห็น..ไม่ว่าเราจะพยายามอย่างไรก็หะ..อีกทั้งรอยยิ้มของพี่เขาอีกที่ผมไม่แน่ใจว่า เป็นรอยยิ้มที่แสนจะแสดงถึงการมีความสุขซึ่งผมไม่รู้ว่ ความสุขนั้นคือ..การได้เห็นวาฬที่โผล่มาทำให้ภารกิจการพาคนมาดูวาฬสำเร็จไป หรือ การได้เห็นวาฬที่โผล่มาแล้วดีใจที่พวกมันยังหากินอยู่ในผืนน้ำแห่งนี้... อันทำให้สามารถคิดต่อไปอีกได้ว่า การอนุรักษ์ที่ดีที่สุดนั้น คงต้องมาจากคนที่เป็นคนใช้ประโยชน์กับสิ่งๆ นั้น และเป็นคนในพื้นที่นั้นๆ และถ้าเขาเข้าใจและหวงแหน, รักในสิ่งนั้นแล้วเพิ่มความรู้ที่ถูกต้องเข้าไป ก็จะทำให้การอนุรักษ์นั้นสำเร็จลุล่วงไปได้และยังประโยชน์ร่วมกันได้ของทั้งสองชีวิตให้บรรจบเข้ามาอยู่เป็นชีวิตเดียวกัน และเมื่อใดที่เป็นเช่นนั้น..คำว่าอนุรักษ์ก็คงไม่ต้องมีใครมาคิดว่าต้องมีแคมเปญการรณรงค์เพื่อปกป้องอะไรอีกแล้ว..อยากให้มีวันนั้นจังเลยครับ. (พิกัด 429 – 434)

วาฬแม่ลูกที่เห็นตั้งแต่ไกลเมื่อมุ่งมาทางแท่นน้ำมันบางแก้ว

เป็นเจ้าแม่กันยากับลูกของเธอ(เจ้ามารวย) ครับ.ที่กำลังหากินอยู่อย่างสบายๆในบริเวณนี้จริงๆ แล้วเธอกับลูกหากินอยู่บริเวณนี้มาตั้งแต่ปลายเดือนที่แล้วมาเรื่อยๆ แต่ก็ทำให้ผมแปลกใจหน่อยตรงที่เจ้ามารวยผมก็เห็นมานานแล้วและวันนี้ก็ดูว่าตัวใหญ่ขึ้นมากๆ แต่ก็ยังคงหากินคลอเคลียกับแม่อยู่ไม่เคยห่างทั้งๆที่มีลูกของบางตัวเขาก็จะทิ้งแม่ไปนานแล้ว. เจ้านี่น่าจะเป็นลูกติดแม่ครับ.

แม่กันยาและเจ้ามารวย ในวันที่หากินและแหวกว่ายอยู่ในน่านน้ำเดิมมาตั้งแต่ต้นปี

ในขณะที่เรากำลังติดตามเจ้าแม่ลูกคูนี้อยู่ พี่ธัญก็ชี้ให้เห็นวาฬอีกตัวหนึ่งที่โผล่มาทางด้านที่เราวิ่งผ่านมาแล้ว อยู่ไกลๆ หากินแยกไปอยู่ตัวเดียว ซึ่งภายหลังถึงรู้ว่าเป็นเจ้าบันเทิง

เจ้าบันเทิงโผล่มาหาอาหารพร้อมๆกับที่เราเห็นแม่ลูก เราสามารถเห็นจุดอ้างอิงเขาได้ชัดเจนแต่ไกล

12:15น. เราตัดสินใจเลิกตามรถกวนเจ้าแม่กันยาและเจ้ามารวย ให้เขาได้หากินของเขาอย่างสบายอารมณ์ต่อไป ซึ่งก็อาจไม่ได้ทำให้ทั้งคู่สึก รำคาญอะไรเพราะเห็นเขาก็หากินไปได้อย่างปกติ บางครั้งยังโฉบมาสูบเหยื่อใกล้ๆ เรือด้วยตัวเองซะอีก และพี่จัญญ์เองก็คอยระมัดระวังการวิ่ง เรือให้พวกเขาไม่เข้าไปรบกวนเขามากจนเกินไปเองด้วยอยู่แล้ว ทุกครั้งที่มีวาฬเข้ามาโผล่ใกล้เรือก่อนที่พี่เขาจะออกเรือตาม พี่จัญญ์ต้องตะโกนถามพวกเขาแทบทุกครั้งว่าเรามองเห็นวาฬออกไปพ้นแนวของเรือแล้วหรือยัง เพื่อที่แกจะได้เดินเครื่องและออกตามพวกเขาต่อ เป็นความรอบคอบและระมัดระวังที่ผมเองคิดอยู่เสมอว่า เป็นนิสัยที่รอบคอบ หรือเป็นความรู้สึกที่ห่วงใยสิ่งที่ยรักหรือชอบที่ทำให้พี่แกทำอย่างนั้น และการ

กระทำนี้เป็นเพราะอนุรักษ์ เพราะรักและห่วงแหนเอง หรือเป็นเพราะรักพวกเขาไว้เพื่อเราจะได้มีประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นอย่างไรในทั้งสองอย่าง ก็คงสามารถตอบคำถามที่ผมมักจะตั้งคำถามนี้ไว้ในใจเสมอว่า “why save whales”

เจ้าบั้นเทิงขณะขึ้นสูบเหยื่อ มองเห็นจุดที่ใช้อ้างอิงอัตลักษณ์ของเขาได้ชัดเจน

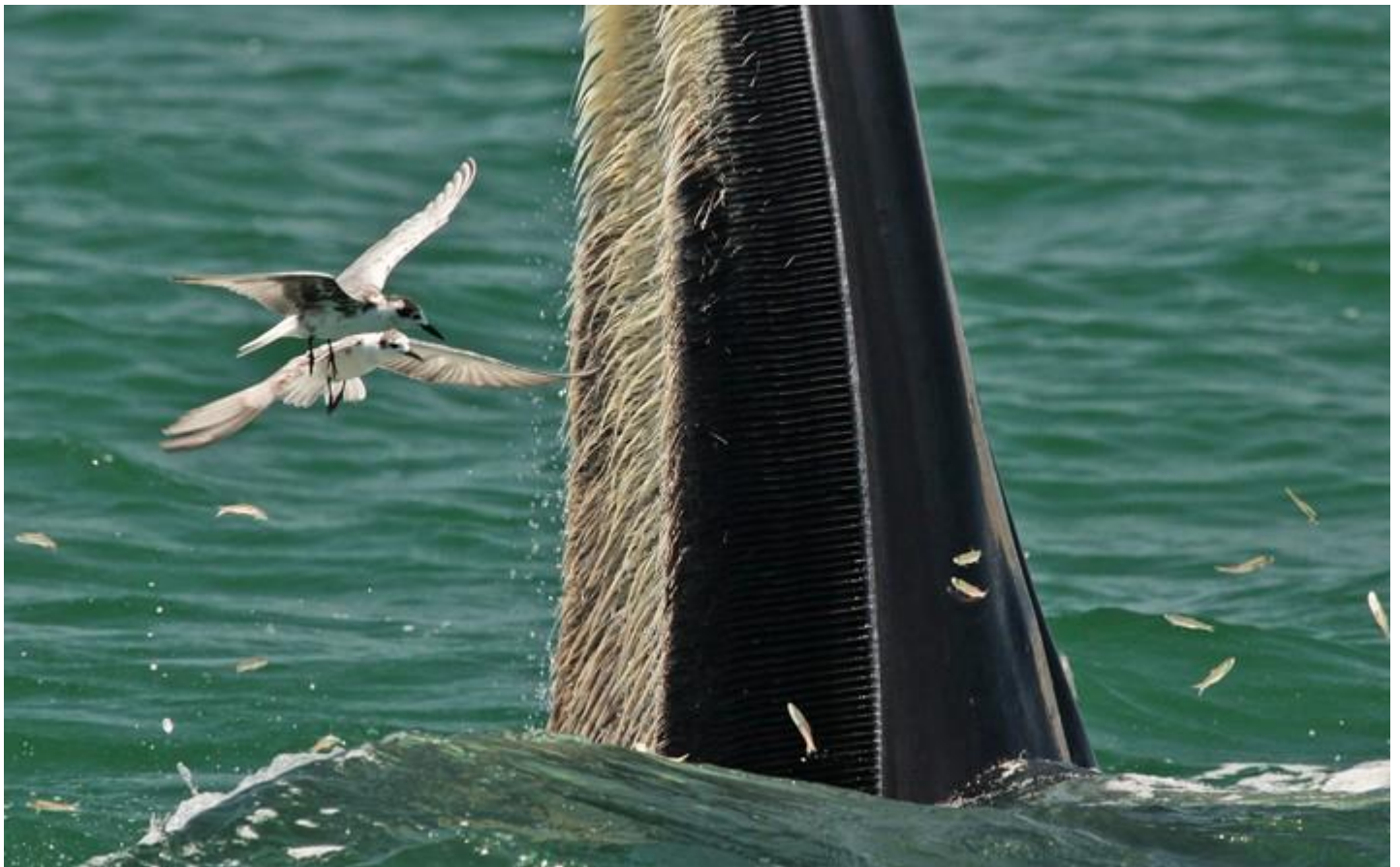

เจ้ามันเทิงกับจุดอ้างอิงอัตลักษณ์ของเขาค่อนข้างชัดเจนง่ายต่อการสังเกต ทั้งลายขอบปากและข้างตาขวา แม้ดำน้ำไปยังมองเห็นได้ชัดเจน

เจ้าบันเทิง ถือเป็นวาฬตัวหนึ่งที่ผมรู้สึกว่าคุณจะได้ตั้งชื่อได้เหมาะสมกับตัวเขาเอามากๆ เพราะถือเป็นวาฬที่ทำตัวคุ้นเคยกับเรือสำรวจและมีพฤติกรรมที่สร้างความบันเทิงในการติดตามดู และแม้จะตามถ่ายรูปเขาก็จะเพลิดเพลินไปได้เรื่อยๆ บางครั้งอยู่ไกลออกไปเหมือนไม่รู้จัก อีกครั้งมาใกล้ตัวเรือมากและหากินไปแบบไม่รู้สึกรบกวนอะไรกับเรือที่อยู่ใกล้ๆ เลยแม้แต่บ่อย

การตั้งชื่อเจ้านี้ได้อย่างเหมาะสม ผมรู้เลยว่าก่อนที่จะหาชื่อที่เหมาะสมได้ขนาดนี้ คุณนัยและทีมงาน คงได้หารือและคงได้ติดตามดูแลและสังเกตมานานหลายต่อหลายครั้ง ไม่ใช่สักอะไรมาได้ก็ใส่ๆ เข้าไป นึกอยากจะตั้งอะไรก็ตั้งกันเข้าไปนะครับ น่าจะเป็นความรู้สึกเดียวกันเหมือนของพี่จัญญูที่เหมือนกับทำไปตามหน้าที่ แต่ความผูกพันที่มีต่อกันมันเชื่อมโยงลึกกว่าที่ตัวเองคิด ทำให้เมื่อคิดอะไรออกมา ก็จะเหมาะสมไปได้เอง คงไม่น่าจะเป็นความประทับใจประเดี๋ยวประด๋าวที่คนทั่วไปมี จากการเห็นวาฬโผล่ขึ้นมาครั้งสองครั้งแล้วก็ลืมไปในวันรุ่งขึ้น.

แน่นอนครับ ภาพที่วาฬโผล่มาให้เห็นทั้งใกล้และไกล ย่อมสร้างความประทับใจให้ผู้พบเห็นแทบทุกคน แต่จะมีใครสักกี่คนครับที่ วนเวียนกลับมาหาภาพๆ นี้บ่อยๆ จนเกิดทำให้ตัวเองผูกพันอย่างแท้จริง จนทำให้เกิดความรู้สึกห่วงใย และลงมือทำอะไรเพื่อช่วยให้เกิดการดูแลพวกเขาอย่างแท้จริงได้บ้าง.

ภาพความบันเทิงในชีวิตโดยเจ้าบันเทิง

และก็อย่างที่ตั้งชื่อก็การันตีพฤติกรรมครับ วันนี้เขาหากินสบายๆ อยู่ดีๆ เดี่ยวก็ห่างออกไปจากเรือเล็กน้อย เดี่ยวก็โผล่มากินใกล้เรือ ทำให้เราถ่ายรูปได้สนุกสนาน ง่ายๆ ไปเรื่อยๆ ในขณะที่ดวงอาทิตย์ก็ขึ้นมาตรงหัว ทำให้สีของน้ำที่สะท้อนเป็นฉากสีเขียวเข้มสวยงาม. อยู่ๆ เจ้านี้ก็ทำตัวให้สมชื่อซะหน่อย ด้วยการม้วนตัวหรือพลิกตัวขึ้นมาพาดหางอย่างแรง แบบไม่มีปีไม่มีขลุ่ย(จะมีได้ไง) จนน้ำแตกกระจายและดำหายไปทันที เล่นเอาพวกเราทุกคนเฮกันใหญ่และก็คอยเฝ้ามองว่าเขาจะโผล่ตรงไหน ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะนึกว่าเดี๋ยวอาจโผล่ใกล้ๆ เข้ามา แต่ผิดคาดครับเวลาผ่านไปนานพอควรครับ เราทุกคนต่างพยายามช่วยกันมอง... โน่นแหละครับ..หายไปเกือบ5นาที โผล่อีกทีผมว่าเกือบกิโลแหละครับ เราเลยตัดสินใจจะไม่ตาม เพราะก็คิดว่าจนเขามาสักพักแล้วและจะเริ่มเดินทางย้อนกลับเพื่อจะได้มีเวลาสำรวจตัวอื่นๆ อีก.

การพาดหางที่สร้างความเป็นเชิงสมชื่อที่ลู่อูก็เกิดขึ้นทันทีแล้วก็หายตัวไป

14:26น. ขณะเรากำลังเล่นเรือพายหน้ากลับไปทางบางตะนูน เอาอีกแล้ว ณ ตำแหน่งหัวเรือเหมือนเดิม รอยยิ้มที่จำรูปแบบเดิมเสียงเปลี่ยน จังหวะเครื่องยนต์แบบเดิม มองห่างออกไป 3-5 กม. เรามองเห็นมีพวยไอน้ำพุ่งมาในอากาศเล็กๆ ไกลออกไปรอยหนึ่ง เรือก็มุ่งตรงเข้าไป พร้อมกับความหวังว่าจะเป็นเจ้าตัวไหน เพราะคิดว่าต้องเป็นตัวใหม่ของวันนี้แน่ๆ เพราะเจ้าแม่กันยา, มารวยและเจ้าบั้นเทิงน่าจะวนเวียนหากินไปทางแท่นน้ำมันบางแก้วมากกว่า

เจ้าตัวนี้กำลังอยู่ในเขตใกล้แนวปะการังบางตะนูน (พิกัด440) แต่เมื่อเรือเราเข้าไปใกล้บริเวณที่เขาอยู่ ก็มีไพล่มาให้เห็นอยู่บ้าง แต่เป็นการว่ายขึ้นมาหายใจและรีบดำลงไปทันทีหลายๆ ครั้ง แต่ไม่ขึ้นมาสูบเหยื่อและการไพล่ขึ้นมาที่ค่อนข้างห่างและไม่ค่อยตรงกับเรือ ทำให้การถ่ายแม้กระทั่งครีบหลังของเขาก็ไม่ชัดเจนจนอาจจะระบุตัวตนได้เลย มาได้สังเกตภายหลังว่าเหมือนมีรอยแผลถลอกเล็กๆ บนยอดของครีบหลัง เมื่อนำมาเทียบหลายๆ รูปเพื่อให้แน่ใจว่าไม่ใช่รอยสะท้อนของแสง แต่ก็ยังไม่สามารถระบุได้แน่ชัด.

เราเฝ้าตามอยู่สักพัก จนคลื่นลมเริ่มแรงขึ้น เขาก็เหมือนทิ้งระยะห่างออกไปเรื่อยๆ เหมือนไม่ค่อยคุ้นเคยกับการถูกตาม ก็เลยตัดสินใจมุ่งหน้ากลับสู่บางตะนูน เมื่อเวลาประมาณ 5โมงเย็น.

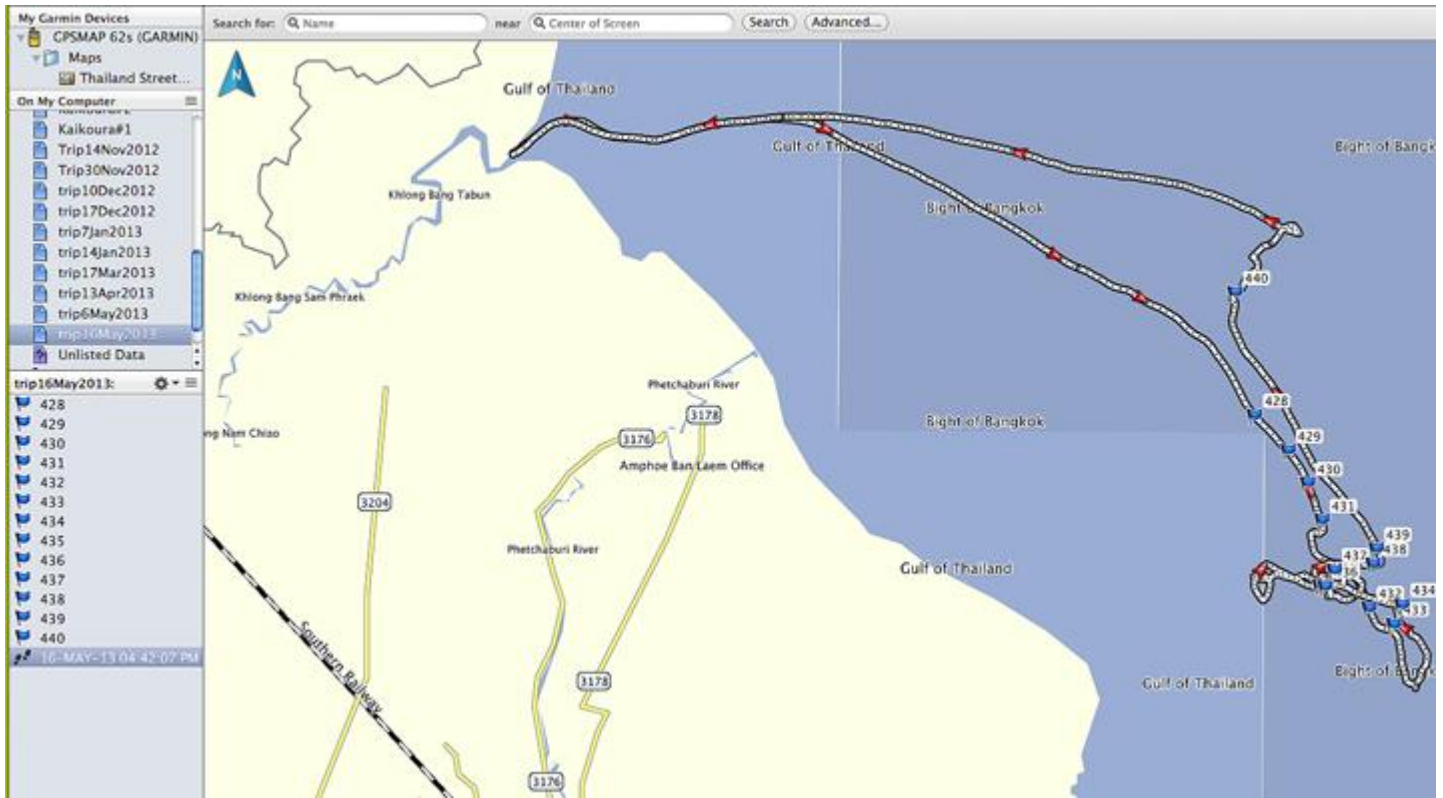

วาฬที่ว่ายอยู่ตัวเดียวใกล้บางตะนูน สังเกตมีรอยเหมือนถลอกบนครีหลัง

ฟาร์มหอยแครงบริเวณบางตะนูนแถบบ้านที่จำรูญถ่ายบนสะพานยามเย็น

สรุป พบวาฬแม่ลูก 1 คู่ (แม่กินยาและเจ้ามารวย), เจ้าบันเทิงและ ระนุไม่ได้อีก 1 ตัว(ถ่ายรูปได้) รวมเป็นทั้งหมด 4 ตัว

พื้นที่การสำรวจวันที่ 16 พค.56 และจุดที่พบแต่ละตัว